

**ҚАЗАҚСТАН БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ГУМАНИТАРЛЫҚ-ТЕХНИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТ**

**МОДУЛЬДІК БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН
ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ
ЕРЕЖЕСІ**

Шымкент, 2017 ж.

«ХГТУ» университеті Оқу-әдістемелік жұмыстары және инновациялық технологиялар бөлімі ӘЗІРЛЕГЕН.

Модульдік білім беру бағдарламасын дайындау және бекіту мамандықтардың білім беру бағдарламаларын модульдік технология бойынша құру және Дублиндік дескрипторларға сәйкес жоғары білім берудің сапасын қамтамасыз ету жөніндегі Болонья процесінің талаптарын іске асыру кезінде бірыңғай тәсілдерді қамтамасыз етуге арналған.

МАЗМҰНЫ

	Нормативтік сілтемелер	4
	Негізгі атаулар және олардың анықтамалары	5
	Қысқартулар мен таңбаланымдар	7
1	Модульдік білім беру бағдарламасы туралы жалпы ережелер	8
1.1	Модульдік білім беру бағдарламасының құрылымы	9
1.2	Модульдік білім беру бағдарламасының әзірлеу механизмі	11
1.3	Магистратура бойынша МББ әзірлеуге қойылатын талаптар	18
1.4	МББ бекіту тәртібі	18
	Қосымшалар	20-24

НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Қазақстан Республикасының 2007 жылдың 27 шілдесіндегі № 319-ІІІ ҚРЗ «Білім туралы» Заңы.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылдың 23 тамызындағы № 1080 Қаулысы. Жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға бірдей міндетті стандарты.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылдың 23 тамызындағы № 1080 Қаулысы. Жоғары білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға бірдей міндетті стандарты.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылдың 17 мамырындағы № 499 Қаулысы. Жоғары және жоғары білімнен кейін білім беретін ұйымдар қызметінің типтік қағидалары.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылдың 17 мамырындағы № 499 Қаулысы. Жоғары және жоғары білімнен кейін білім беретін ұйымдар қызметінің типтік қағидалары.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2011 жылдың 20 сәуіріндегі № 152 бұйрығы. Оқу процесін оқытудың кредиттік технологиясы бойынша ұйымдастыру қағидалары.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2008 жылдың 18 наурызындағы № 125 бұйрығы. Білім алушылардың үлгерімін ағымдағы бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау өткізудің типтік қағидалары.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2007 жылдың 29 қарашасындағы № 583 бұйрығы. Оқу-әдістемелік жұмысты ұйымдастыру және іске асыру қағидалары.

НЕГІЗГІ АТАУЛАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ АНЫҚТАМАЛАРЫ

Академиялық кезең – білім беру ұйымының семестрдің бірін таңдайтын теориялық оқу кезеңі;

академиялық еркіндік – білім беру субъектілерінің білім алушылардың, оқытушылардың шығармашылық дамуына жағдай туғызу және оқытудың инновациялық технологиялары мен әдістерін қолдану мақсатында өздеріне оқытуды таңдау, қосымша түрлері және білім беру қызметін ұйымдастыру жөнінде білім беру мазмұнын өздігінен белгілеу үшін берілетін өкілеттіктер жиынтығы;

академиялық сағат – білім алушының оқытушымен оқу сабақтарының барлық түрлеріндегі кесте (аудиториялық жұмыс) және бөлек бекітілген кесте бойынша байланыса жұмыс істеу уақыты;

білім алушыларды қорытынды бақылау – аралық аттесттау кезеңінде емтихан түрінде жүргізілетін білім алушылардың оқу пәні бағдарламасын меңгеру сапасын бақылау мақсатында олардың оқу жетістіктерін бақылау; егер пән бірнеше академиялық кезеңдер бойына оқытылса, онда қорытынды бақылау осы академиялық кезеңде оқытылған пәннің бөлігі бойынша өткізілуі мүмкін;

дескрипторлар – біліктіліктер шеңберіне жататын атау. Жалпыланған түрде біліктіліктің түрлі деңгейлерінің оқылу нәтижелерін сипаттайды. Дескрипторлар жүйесі өзгермейтін, яғни нақты білім беру мәнмәтіне байланбаған болып табылады, бұл біліктіліктерді салыстыруды жеңілдетеді. Болонья процесінде жоғары білім біліктіліктерінің Еуропалық шеңберінің құрамдас бөлігі болып табылатын Дублиндік дескрипторлар іске асырылады. Дублиндік дескрипторлар жоғары білім берудің әр циклындағы оқыту нәтижелерін бағалауға келісілген талаптар ұсынады; еуропалық трансферт (көшіру) және кредиттерді жинақтау жүйесі (ECTS) – білім беру траекториясы, оқу орны және оқыту елі өзгерген жағдайда оның көмегімен білім алушылардың меңгерген оқу пәндерін салыстыру және қайта есептеу (кредиттермен және бағалармен бірге) жүргізілетін білім беру бағдарламаларының құрамдастарына (пәндерге, курстарға, модульдерге) есептеу бірліктерін (кредиттерді) тағайындау тәсілі;

жеке оқу жоспары – типтік оқу жоспарының және элективтік пәндер каталогының негізінде эдвайзердің көмегімен білім алушылардың өз бетінше әр оқу жылына қалыптастыратын оқу жоспары;

элективтік пәндер каталогы – таңдау бойынша құрамдастың барлық пәндерінің, оқыту мақсаттары, қысқаша мазмұны (негізгі бөлімдері) және оқытудың болжалды нәтижелері (студенттердің ие болатын білімдері, қабілеттері, дағдылары мен күзiреттері) көрсетілген қысқаша сипаттамалары бар жүйеленген аннотацияланған тізбесі. Элективтік пәндер каталогында әр оқу пәнінің пререквизиттері мен постреквизиттері көрсетіледі;

кредит – білім алушының/оқытушының оқу жұмысы көлемін өлшеудің бірдейленген бірлігі;

оқытудың кредиттік технологиясы – білім алушыларды таңдау және өз бетінше жоспардау негізінде кредитті білім алушы мен оқытушының оқу жұмысы көлемін өлшеудің бірдейленген бірлігі ретінде пайдаланып, пәндерді оқытудың кезектілігіне баулу;

күзiреттер – кәсіби және тұлғалық даму үшін еңбек және оқу жағдайларында дәлелденген қабілеттерді, білімдерді, тұлғалық, әлеуметтік, әдістемелік қабілеттерді пайдалану;

модуль – оқыту нәтижелері тұрғысынан білім алушылардың бағалаудың сәйкес критерийлері бар айқын қалыптастырылған алған білімдері, қабілеттері, дағдылары бар білім беру бағдарламасының автономдық, аяқталған құрылымдық элементі.

модульдік білім беру бағдарламасы – білім алушылардың белгілі бір академиялық дәрежені және/немесе біліктілікті алуға қажетті негізгі күзiреттерді меңгеруге бағытталған оқу модульдерінің жиынтығын қамтитын бағдарлама; пәндер тізбесі арқылы көрсетілген білім алушылардың дайындығы мазмұнының жалпы сипаттамасын, оқу, ғылыми-зерттеу

(эксперименталдық-зерттеу жұмысы), кәсіби тәжірибелер, қорытынды мемлекеттік аттестаттау көлемін және бақылау түрлерін бейнелейді;

модульдік оқыту – білім беру бағдарламасын, оқу жоспары мен оқу пәндерін модульдік құру негізіндегі оқу процесін ұйымдастыру тәсілі;

білім беру бағдарламасын модульдік құру – білім беру бағдарламасының мазмұны мен құрылымын оқу процесін ұйымдастырудың құзіреті негізінде анықтау жолымен кәсіби оқытудың мақсаттарына қол жеткізу құралы, онда оқыту мақсаты ретінде білім алушының кәсіби құзіреттерінің жиынтығы танылады;

пәннің сипаттамасы – өзіне пәннің мақсаттарын, міндеттері мен мазмұнын қамтитын пәннің қысқаша сипаттамасы (5-8 сөйлемнен құралады);

постреквизиттер – оларды оқып-үйрену үшін білім, қабілеттер мен оқыту аяқталғаннан кейін алынатын дағдылар қажет болатын пәндер;

пререквизиттер – оқытылатын пәнге қажетті білімдер, қабілеттер мен дағдылар бар пәндер;

білім алушыларды аралық аттестаттау – білім алушылардың бір оқу пәнін оқу аяқталғаннан кейін оның бүкіл көлемінің немесе бөлігінің мазмұнын меңгеру сапасын бағалау мақсатында өткізілетін рәсім;

оқыту нәтижелері (ОН) – ресми және бейресми оқу барысында алынған және біліктілікті алу кезінде расталған және танылған құзіреттер. Олар білім, дағдылар және құзіреттер түрінде анықталады;

шекті бақылау – бір оқу пәнінің бөлімі (модулі) аяқталғаннан кейін білім алушылардың оқу жетістіктерін бақылау; білім алушылардың өзіндік жұмысы (БӨЖ) – білім алушылардың дербес оқып-үйренуіне бөлінген, оқу-әдістемелік әдебиеттермен және ұсынымдармен қамтылған тақырыптардың белгіленген тізбесі бойынша, тестілер, бақылау жұмыстары, коллоквиумдар, рефераттар, шығармалар және есептер түрінде бақыланатын жұмыс; білім алушының өзіндік жұмысының бүкіл көлемі білім алушыдан күнделікті өзіндік жұмыспен талап етілетін тапсырмалармен расталады;

білім алушының оқытушының басшылығымен өзіндік жұмысы (БОБӨЖ) – білім алушының кестеде көрсетілген оқытушының басшылығымен жұмысы; білім алушылардың санатына қарай ол мына түрге бөлінеді: оқытушының басшылығымен студенттің өзіндік жұмысы және оқытушының басшылығымен магистранттың өзіндік жұмысы;

типтік оқу жоспары – кәсіптік білім берудің оқу бағдарламасының оқу пәндерінің тізбесі мен көлемін, оларды оқу тәртібі мен бақылау түрін регламенттейтін құжат;

білім беру бағдарламасының еңбек сыйымдылығы – кредиттермен немесе байланыс сағаттарымен көрсетілген білім беру бағдарламасын (оқу пәні, емтихан, тәжірибе, қорытынды мемлекеттік аттестаттауға дайындалу және тапсыру, оқу семестрі, оқу жылы, модуль) іске асыру шығындары; білім алушының оқу жетістіктері – білім алушылардың оқыту барысында алатын және тұлғалық дамуының жеткен жетістігін көрсететін білімдері, қабілеттері, дағдылары мен құзіреттері;

элективтік пәндер – белгіленген кредиттер шегінде таңдау бойынша құрамдасқа енетін және білім беру ұйымдары енгізетін, білім алушының жеке дайындығын көрсететін, әлеуметтік-экономикалық даму ерекшелігін және нақты өңірдің қажеттіктерін, жоғары оқу орнының қалыптасқан ғылыми мектептерін ескеретін оқу пәндері.

ҚЫСҚАРТУЛАР МЕН ТАҢБАЛАР

БП – арқаулық цикл пәндері
МЖМБС – Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты
ҚМА – қорытынды мемлекеттік аттестаттау
ТҚП – таңдау бойынша құрамдас пәндері
КОЖ – кредиттік оқыту жүйесі
ЭПК – элективтік пәндер каталогы
ЖПЦ – жалпыға міндетті циклдың пәндері
МҚП – міндетті құрамдас пәндері **ББ** – білім беру бағдарламасы
ТК – Тіркеуші кеңсесі
КҚ – кәсіби құзіреттер
БЦП – бейінді циклдың пәндері
ПОҚ – профессор-оқытушылар құрамы
БӨЖ – білім алушының өзіндік жұмысы
ОЖ – оқу жоспары

1 ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары (МЖМБС), оқытудың кредиттік технологиясы қағидаларының талаптарын және басқа нормативтік талаптарды ескере отырып, ХГТУ университетіндегі бакалавриат және магистратура дайындау бағыттары бойынша білім беру бағдарламаларын әзірлеу жөніндегі ұсынымдар берілген.

Жаңа буындағы білім беру бағдарламаларын әзірлеу еуропалық оқыту жүйесін қазақстандық ЖОО-на ендіруге негізделеді және Дублиндік дескриптордарды және нарықтың талаптарын ескеріп, көп деңгейлі білім беру мазмұнын түсінудің қағидаттарын, білім беру бағдарламаларын жобалау негізі ретінде құзіреттік тәсілді, Дублиндік дескрипторлар негізінде білім беру бағдарламаларын қалыптастырудың модульдік қағидатын ұсынады.

Еңбек нарығының талаптары мәні бітірушілердің пәнаралық және инновациялық дағдылар мен құзіреттерді қоғамның және еңбек нарығының ұлғаю түскен қажеттіктеріне үлес қоса алатындай ғылым мен техниканың даму деңгейіне сәйкес келетін пән білімдерімен біріктіруі тиіс екендігінде.

Қазіргі заманғы жас маманды қалыптастыру әсіресе бітірушілердің инновациялық, кәсіпкерлік және зерттеу әлеуетін арттыруға жәрдемдесетін оқу бағдарламаларын әзірлеуде жұмыс берушілердің, студенттер мен ЖОО-лар арасындағы ынтымақтастықты нығайтуға негізделген.

ЖОО-лардың білім беру қызметі студентке бағдарланған тәсілдің негізінде оқытудың кредиттік технологиясымен іске асырылады, онда оқыту нәтижелері мен құзіреттер негізгі рөл атқарады және студенттің білім алу процесінің негізгі қорытындысына айналады.

Білім беру бағдарламаларын жобалаудың ерекшеліктері – бұл зерттеулер мен жаңа пәндер саласындағы басымдықтардың өзгерістері көрінісі, сондай-ақ зерттеулер оқыту мен оқу негізінде жатуы тиіс.

Білім беру бағдарламасын әзірлеуге қойылатын талаптар кредиттерге және профильдің дәрежесіне, оқыту нәтижелеріне, құзіреттерге, жұмыс жүктемесіне, ресурстарға қойылатын талаптарды қамтиды.

Білім беру бағдарламасының еңбек сыйымдылығының шартты бірлігі ретінде KZT қазақстандық кредиттер мен ECTS кредиттері қолданылады. Олар оқыту нәтижелеріне, құзіреттерге байлануы тиіс, сондай-ақ оқу барысында және пәнді оқыту қорытындылары бойынша оқу нәтижелерінің жетістіктерінің бағасын қамтуы тиіс.

Білім беру құрамдастарына кредиттерді тағайындау оқылатын материалдың күрделілігі дәрежесіне, көлеміне, оқытудың белгіленген нәтижелеріне қол жеткізуге қажетті жүктеме мен уақытқа байланысты жүргізіледі.

МББ қалыптастыру оқу жоспарлары мен бағдарламаларын үйлестіру және өзара бейімдеу; әр кезеңдегі білім берудің аяқталғандығы, білім алушылардың білім қажеттіктерін қабілеттері мен мүмкіндіктеріне қарай қанағаттандыру, кәсіби бағдарлау және кәсіби даярлау жұмысының кешенділігі, еңбек нарығы талаптарын зерттеу секілді қағидаттарды сақтауға негізделген. Мұндай тәсіл университетке қалыптасып үлгерген ғылыми-педагогикалық мектептерді дамытуға және жылдам өзгерген жағдайға бейімдеуге, сондай-ақ бар ақпарат- кітапхана ресурстарын және оқу-зертхана базасын барынша пайдалануға мүмкіндік береді.

МББ мынадай негізгі талаптарға жауап беруі тиіс:

- ғылыми негізделген болуы, ғылым мен техниканың заманауи жетістіктеріне сәйкес болуы; - оқытудың жоғары теориялық, кәсіптік және практикалық бағыттылығын, мамандық пен маманданудың бейінін барынша ескеруді, іргелі дайындық пен оның сабақтастығының үздіксіздігін қамтамасыз етуі;

- ағындарды қалыптастыруды және кафедраларды семестрлер бойынша пәндермен асқын жүктемені болдырмауды қамтамасыз ету мақсатында модульдерді және оларға енетін құрамдастарды (пәндерді) бірдейлендіруді қамтамасыз етуі.

1.1МОДУЛЬДІК БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

Модульдік білім беру бағдарламасы екі тілде: мемлекеттік және орыс тілдерінде әзірленеді, тағайындалатын дәрежені және оқудың басталған жылын көрсетіп, мамандық туралы деректер қамтылады, және мамандарды даярлаудың толық мерзімі ішінде қолданылады.

Білім беру бағдарламасының мазмұны тиісті мемлекеттік жалпыға бірдей міндетті білім беру стандарттарымен белгіленеді және МББ мазмұны мен құрылымының сипаттамасы арқылы іске асырылады.

Модульдік білім беру бағдарламасы өзіне мынадай бөлімдерді қамтиды:

1. Модульдік білім беру бағдарламасының паспорты

1.1. Мамандық бойынша білім беру бағдарламасының негізгі мақсаттары мен міндеттері

1.2. Бағдарлама мақсаттарымен мен нәтижелері

Университет миссиясы

2. Білім беру бағдарламасын бітірушілердің түйінді құзыреттіліктері

2.1. Мамандық бойынша білім алушылардың құзыреттілігі. Білім беру бағдарламасының мақсаты мен міндеттері арқасында құзыреттіліктер қалыптасады:

- әмбебап (ӘК);

- пәндік (ПК)

Әмбебап құзыреттілік сипаттамасы, бітіруші білуі тиіс:

ӘҚ1 – жаратылыстану және әлеуметтік-экоэкономикалық ғылымдар салаларындағы жаңа білімдерді оқып игеру және оларды кәсіби қызметінде пайдалану

ӘҚ1- келелі мәселелерді шешу үшін логикалық және сыни ойлау қабілеттерін пайдалану

ӘҚ1 – тәжірибеде кәсіби білімі мен дағдыларын қолдана білу

ӘҚ4 – кәсіби салада маңызды ғылыми мәселелерді анықтай білу

ӘҚ5 – кәсіби қызметіндегі мәселелерді анықтай алуы

ӘҚ6 – кәсіби мақсаттарды шешуде қор қажеттілігін бағалау және оларды пайдалануды жоспарлау қабілеті

ӘҚ7 – инновацияларды пайдалану мүмкіндігі

ӘҚ8 – ақпараттық және коммуникациялық технологияларды пайдалану мүмкіндігі

ӘҚ9 – ғылыми-зерттеу қызметін жүргізу мүмкіндігі

ӘҚ10 – ұжыммен жұмыс істеу білу

ӘҚ11 - қарым-қатынас жағдайда және мақсаттарды негізге алып, сауатты байланыс орнату мүмкіндігі

ӘҚ12 – кәсіби және әлеуметтік қызметті көрсету үшін, жинақталған тәжірибесін қайта қарастыру және сыни бағалау мүмкіндігі

ӘҚ13 – халықаралық ортада өндірістік немесе қолданбалы қызметті жүзеге асыру

ӘҚ14 – мемлекеттік, орыс және шетел тілдерінде сауатты тілдесу мүмкіндігі

ӘҚ15 – басқаларға құрмет пен төзімділік көрсету қабілеті

ӘҚ16 – салауатты өмір салтын қолдау қабілеті

ӘҚ17 – өз қызметін нормативтік құқықтық құжаттарды пайдалану мүмкіндігі

ӘҚ18 – жаңа экономикалық, әлеуметтік, саяси мәдени жағдайларға бейімделу және өзін-өзі дамытуға ұмтылу

ӘҚ19 – кәсіби қызметтің орындалуында жоғарғы дәйектеменің болуы, болашақ мамандығының әлеуметтік маңыздылығын сезіну

ӘҚ20 – тарихи мұралар мен мәдени дәстүрлерге құрметпен және ұқыптылықпен қарау, ұлттық мәдени құндылықтарды сезіну

ӘҚ21 – ұйымдастыра – басқару мәселелерінің шешімін табу және бастамасын көрсету мүмкіндігі

Пәндік ұзыреттілік сипаттамасы, оқу саласында бітіруші білуі тиіс:

- КҚ-1 оқыту әдістемесінің негізгі болімдерін білуі;
 - КҚ-2 өз еңбегін тиімді ұйымдастыра білу, жалпы еңбек еті дағдыларын;
 - КҚ-3 оқу тәрбие процесін бақылау, бақылап отырған фактілер менқұбылыстарды талдау және оларды себеп-салдар байланыстарын анықтау, олардың дамуын болжау;
 - КҚ-4 сынып ұжымының ерекшелерін, оқушылардың мүдделерін, олардың оқып отырған пәнге қатынасын талдау;
 - КҚ-5 кәсіби бағытта шетел, қазақ, орыс тілдерін меңгеру және осы тілдерд арқылы өз кәсіптік қызмет туралы түсінік бере білуі тиіс;
 - КҚ -6 өспелі динамикамен белгісіздік өріс алу жағдайда әлеуметтік жан-жақтылық кәсіби білігінің ауысуына қайта-қарастыруға дайын болуы;
 - КҚ-7 мкнкджмент, маркетинг және қаржы , экономикалық ғылымдар негізін білуі;
 - КҚ-8 қойылған мақсаттарды шешу мен дәйекті тұжырымдау;
 - КҚ-9 кәсіби-педагогикалық жұмыстарды ззаманауи технологияда ұйымдастыру мен жоспарлау;
 - КҚ-10 экспериментальды-зерттеу және шығармашылық жұмыс технологиясын білуі;
 - КҚ-11 оқыушылар қабілеттерін дамытуда практикалық тәсілдерді қолдана білуі;
 - КҚ-12 өзінің кәсіби әрекетін, оқушылар оқу әрекетін талдауы, шығармашшылыққа және ғылымға негіздей білуі;
 - КҚ-13 көпшілік рухани және шығармашылық сұранысы мен қызушылығын ғылыми-зерттеу жұмыстары арқылы айқындай алуы;
 - КҚ-14 психология-педагогика саласында сауаттылығымен ғылыми эрудиция, арнайы пәндерді оқыту әдістемесін білу;
 - КҚ-15 өркениет дамуындағы ғылымның ролін, ғылым мен техниканың ара қатынасын, психолгияның негізгі механизмдерін, жеке тұлғаның қалыптасуындағы табиғи және жасанды факторлардың ара қатынастарын, азаматтық тіршілік мәдениеттің ролін түсінуі ;
 - КҚ-16 өз аәні бойынша сыныптан тыс жұмыстың оңтайлы факторлары мен әдістерін таңдау және қолдануы;
 - КҚ-17 өзінің балашақ мамандығының мәні мен әлеуметтік маңыздылығын түсінуі, кәсіби-қызмет саласындағы басты мәселелермен таныс болу;
 - ПәҚ-18 пәндік психологиялық-педагогикалық және әдістемелік білімдер жүйесін, нвқты әлеуметтік-педагогикалық жағдайды ескере отырып кәсіби қызметте теориялық білімдерді қолдана алу;
 - ПәҚ-19 педагогикалық интеграция сапасындағы білімдерді меңгеру , педагогикалық міндеттерді шешуде түрлі пәдер саласындағы білімдерді біріктіру біліктері мен дағдыларын меңгеру, әлеуметтік серіктестікке және педагогикалық ынтымақтастыққа қабілетті болуы;
 - ПәҚ-20 жоғары кәсіби педагогикалық іс тәжірибелерін оқып-білу жинақтау, тарау және қолдана білуі;
 - ПәҚ-21 шығармашылық қызметтің теориялық негіздерін, шығармашылық психологиясы саласындағы білімдерді меңгеру, білім берудегі авторлық жаңышылдық идеяларды іске-асыру, стандартты емес және альтернативті шешім таба білу біліктері мен дағдылары;
 - ПәҚ-22 оқу инструктортвті құжаттамалар, білім бру саласындағы нормативті құқықтық құжаттар туралы білімдерді меңгеру, ағымдық оқу ұйымдастыру құжаттарын жетілдіру біліктері мен дағдыларын меңгеру, жоғары орындаушылық тәртібі менұйымдастырушылық қызметі мен жүзеге асыруға қабілетті болуы.
3. Оқу мен құзыреттілік арасындағы байланыс.

1.2 МОДУЛЬДІК БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН ӘЗІРЛЕУ МЕХАНИЗМІ

Модульдік оқытудың әдіснамалық негізі ретінде модульдік білім беру бағдарламаларын әзірлеу принциптері, әдістемесі және тәртібі саналады. Модульдік білім беру бағдарламасын қалыптастыру мақсаттары мен міндеттерін анықтаудан басталады. Барлық білім беру бағдарламаларының университет миссиясымен үндесетін анық тұжырымдалған мақсаттары болуы және ықтимал тұтынушылардың (стейкхолдерлердің) сұраныстарына сәйкес болуы, тиісті біліктіліктегі мамандарды даярлаудың кәсіби деңгейін алуға және арттыруға бағытталуы тиіс. ББ мақсаттары бітірушілердің тұлғалық дамуының теңгерімін қамтамасыз етуге, кәсіби құзіреттерді толыққұнды қалыптастыруға, моралдық-этикалық өсуге, еңбек нарығындағы жоғары бәсекеге қабілеттілікті қамтамасыз етуге бағытталуы тиіс. Білім беру бағдарламасының сипаттамасы әзірленеді. Оқыту нәтижелерінің тиімділігіне кешенді тәсілдерді сақтау арқылы қол жеткізуге болады. Модульдік принцип бойынша білім беру бағдарламалары да, оқу жоспарлары мен оқу пәндері де құрастырылады.

Еңбекке орналастыру перспективасы бітірушінің еңбекке орналасу мүмкіндігі болатын негізгі ұйымдар мен құрылымдарды түйіндейді.

Бітірушінің біліктілік сипаттамасы бірқатар тармақшаларға бөлінеді:

Кәсіби қызмет саласы алынған білімдер, қабілеттер мен дағдылар қағидаты бойынша біріктірілген бітіруші қызметінің салалары мен негізгі бағыттарының жиынтығын сипаттайды. Кәсіби қызмет объектісі – бітірушінің қызметі бағытталған жүйелер, заттар, құбылыстар, процестер, ұйымдар.

Кәсіби қызмет мәні – саланың нақты жағдайларында жалпы, жеке және өзгеше заңдардың әрекеттері мен көріну нысандарын зерделеу.

Кәсіби қызмет түрлері – еңбек нарығының талаптарын ескеріп, кәсіби қызмет түрлерінің тізбесін білдіреді.

Кәсіби қызмет функциялары – кәсіби қызметті іске асыру үшін атқарылатын функциялар, сондай-ақ қолданылатын ресурстар.

Кәсіби қызметтің типтік міндеттері – бұл кәсіби қызмет барысында көп мәрте қойылатын мақсаттар.

Кәсіби қызметтің бағыты – қызмет саласының мақсаттарына, міндеттері мен функцияларына сәйкес іске асырылатын қызмет.

Кәсіби қызметтің мазмұны – кәсіби қызметтің барысында алынған теориялық білімдерді, қабілеттер мен дағдыларды қолдану және іске асыру тәсілдері мен әдістерінің жиынтығы.

Оқыту нәтижелері білім берудің деңгейіне сәйкес Дублин дескрипторлары негізінде анықталады және құзыреттілік арқылы көрінеді. Бұл ретте оқытудың бес негізгі нәтижесі көрсетіледі:

- білім және түсіну;
- білім мен түсінгенін қолдану;
- пікір айтуды қалыптастыру;
- коммуникативтік мүмкіндіктер;
- оқу дағдылары немесе оқуға деген қабілеттілік.

Оқыту нәтижелері барлық бағдарлама бойынша да, жеке модуль мен жеке пән бойынша да анықталады.

Модульдік оқытудың мазмұны дегеніміз оқытудың мазмұнын жеке ұйымдастыру-әдістемелік модульдерге айналдыру болып табылады. Олардың мазмұны мен көлемі дидактикалық мақсаттарға, білім алушылардың бейіндік және деңгейлік саралануына қарай өзгеріп отыруы мүмкін.

Модульдердің бірігуі білім алушылардың белгілі санаттарының оқуы (және өздігінен оқуы) үшін және арнайы дидактикалық, кәсіби мақсаттарда іске асуы үшін талап етілетін нақты оқу материалын таңдау және құрастыру еркіндігі мен икемділігінің қажетті деңгейін қамтамасыз етеді.

Модульдік оқытудың негізгі принциптері мыналар:

- 1) білім беру бағдарламаларын, нақты пәндерді құрастырудың және олардың мазмұнын анықтаудың жүйелі тәсілдері;
- 2) білімді жеке элементтерге бөлшектеу және білім берушілер мен білім алушыларынтымақтастығының нақты көрінуі;
- 3) әр модуль ішінде және олардың арасында оқу сабақтары түрлерінің әдістемелік тұрғыдан дұрыс үйлесуін қамтамасыз ету;
- 4) модульдік курс пен білім беру бағдарламалары құрылымының икемділігі;
- 5) білім алушылардың білімін бақылаудың тиімділігі мен бақылау іс-шараларының семестр барысында дұрыс бөлінуі;
- 6) студенттердің шығармашылық қызметі үшін алғышарттар құрылатын дамыта оқытудың әдістемелік принциптерін іске асыру мүмкіндіктері болып табылады.

Білім беру бағдарламасының әрбір модулі оқытудың белгілі нәтижелеріне, яғни құзыреттілікке қол жеткізуге бағытталған. Бұл ретте модульдер пәндердің мазмұндық бірлігі негізінде «көлденең» немесе «тік» сызба бойынша құрастырылуы мүмкін.

«Көлденең» модульде барлық құрамдас пәндер параллель оқытылуы мүмкін білім беру нәтижелеріне тең дәрежеде және біршама тәуелсіз қызмет етеді.

«Тік» модуль іргелі және жалпы кәсіби деңгейден арнайы тар қолданбалы деңгейге дейін белгілі бір білім беру нәтижесіне қол жеткізуге бағытталған бірінен кейін бірі (ретімен) оқытылатын пәндерді қамтиды.

Құзыреттіліктер білім мен түсінікті (академия саласындағы теориялық білім, білу және түсіну қабілеті), қалай әрекет етуді білуді (нақты жағдайларға білім мен дағдыларды практикалық және жедел қолдану) және қалай болатынын білуді (әлеуметтік контексте өзгелермен өмірдің ажырамас бөлігі ретіндегі бағалық аспект) қамтиды.

Оқыту нәтижелері және негізгі құзіреттер.

Модульдік білім беру бағдарламасын мамандық бойынша құру негізі құзірет тәсілі болып табылады, ол оқыту барысында алынған білімдерді, қабілеттер мен дағдыларды нақты қолдану қабілетін білдіреді.

Оқыту нәтижелерін әзірлеу бакалаврдың мамандық бойынша

Біктілік сипаттамасымен байланысатындай, кәсіби қызметтің барлық түрлерін қамтитындай, бітірушінің құзіретіне және білімдарлық деңгейіне қойылатын талаптарды сипаттайтындай (Е Қосымшасы) жоғары білім біліктіліктерінің еуропалық шеңберінің Дублиндік дескрипторларына сәйкес жүргізіледі. Бұл ретте оқытудың бас басты нәтижесі бөліп көрсетіледі:

- білім және түсіну (А дескрипторы);
- білімдер мен түсініктерді қолдану (В дескрипторы);
- пікірлерді қалыптастыру (С дескрипторы);
- коммуникативтік қабілеттер (D дескрипторы);
- оқыту дағдылары немесе оқуға қабілеттіліктер (Е дескрипторы).

Оқыту нәтижелері бүкіл бағдарламаның деңгейінде және модуль деңгейінде қалыптасады. Бұл ретте Блум таксономдарын пайдалану қажет (Ж Қосымшасы).

Модульдік білім беру бағдарламалары мамандар даярлаудың құзіреттік моделінің мәнмәтінінде әзірленеді. Бұл ретте жоғары және жоғары білімнен кейін қалыптасатын құзіреттер пәндік салаға (кәсіби) жататын және әмбебап (жалпы, пәнүсті) құзіреттер болып бөлінеді. Әмбебап құзіреттер (ӘҚ) деп бітірушінің жалпы білімдарлығы мен мәдениеті деңгейін анықтайтын құзіреттер аталады. Олар тіл табысқыштыққа, әлеуметтік-экологиялық және экономикалық бейімделуге, әлеуметтік, экономикалық, кәсіби рөлдерді ауыстыруға дайындыққа, өзгерістер мен белгісіздік жағдайларында географиялық және әлеуметтік ұтқырлыққа қойылатын талаптар негізінде қалыптастады.

Кәсіби қызметтің нақты түрінде білімдарлықтың деңгейін анықтау құзіреті кәсіби құзіреттер (КҚ) деп аталады. Олар жалпы кәсіби (арқаулық), арнайы дағдыларға, ғылыми-зерттеу, педагогикалық саладағы, қолданбалы, жобалау және ұйымдастыру-басқару

қызметіндегі даярлық бейінін ескере отырып, қызмет түрлері бойынша дағдыларға қойылатын талаптар негізінде қалыптасады.

Қүзіреттер білім мен түсінікті (академиялық саланың теориялық білімі, білу және түсіну қабілеті), қалай әрекет етуді білуді (білімдер мен дағдыларды нақты жағдайларда іс жүзінде және шұғыл қолдану) және өзін ұстауды білуді (басқалармен әлеуметтік байланыста тіршіліктің ажырамас бөлшегі ретінде құндылық аспекті) қамтиды.

Кәсіби құзіреттерді қалыптастырғанда жұмыс берушілердің ұсынымдары міндетті түрде ескеріледі.

Оқыту нәтижелері мен негізгі құзіреттер сипатталғаннан кейін Оқыту нәтижелері картасы әзірленеді. Ол оқытылатын пәндер мен модульдердің тізбесі аражігінде алынатын құзіреттердің қалыптасуын бейнелейді.

Модульдердің мазмұнының зерттемесі оқытудың болжалды нәтижелерін жоспарлаудан басталады. Оқыту нәтижелері білім алушылар модульді оқу аяқталғаннан кейін көрсететін білімдері, қабілеттері мен дағдылары түрінде сипатталады.

Құрамдас компоненттер бойынша оқыту нәтижелері бүкіл модульді оқыту нәтижелеріне қол жеткізуге жәрдемдеседі. Қүзіреттердің дескрипторларының білім беру бағдарламасы модульдерін зерделеу нәтижелерімен түйіндесу матрицасы модульдердің және олардың пәндерінің тізбесін, құзіреттердің кодтарын және Дублиндік дескрипторларға сәйкес нақты модульдің аясында оқыту нәтижелерінің сипаттамасын білдіреді.

Модульді білім беру бағдарламасының құрылымы мыналарды көздейді:

- 1) оқу пәндерінен қайталау фрагменттерін алып тастау мақсатында қолданыстағы білім беру бағдарламаларының мазмұнын алдын ала терең пәнаралық тексеру;
- 2) МББ кіретін оқу модульдерінің тізбесін анықтау;
- 3) бір МББ аясында ықтимал білім беру траекторияларын белгілеу (бағыттарды, магистрлік бағдарламаларды, элективті пәндер мен қосымша білім беру бағдарламаларын есепке ала отырып);
- 4) профессорлық-оқытушылық құрамның еңбек шығынын және ЖОО-ның материалдық-техникалық, ақпараттық-кітапханалық және баспа-полиграфиялық базасының сапалы жаңартылуын талап ететін оқу модульдерін іске асыру жүйесін әзірлеу;
- 5) оқу үдерісінің қазіргі заманға сай жаңаруына жауап беретін жаңа қағидаттарда әкімшілік-басқару қызметін іске асыру.

Білім беру бағдарламаларының модульдері нақты салалар немесе пәндер бойынша оқыту бағдарламаларының логикалық өзара байланыстағы компоненттерін білдіреді.

Бір модульдің көлемі 5 және одан да көп қазақстандық кредитті немесе 8 және одан да көп ECTS кредиттерін құрайды және екі немесе одан да көп оқу пәндерін қамтиды.

Кәсіптік практикалардың түрлері, дипломдық жұмыстар және магистрлік/докторлық диссертациялар өзара байланысына және оқу пәндерімен мақсаттарының бірлігіне қарай білім беру бағдарламаларының тиісті модуліне қосылады. Сонымен қатар, кәсіптік практиканың әрбір түрі әртүрлі модульдерге жатуы мүмкін.

Модульдің құрамында кредиттегі әрбір құрамдас компоненттің модульдің жалпы еңбек көлеміндегі оның тікелей пропорционалдық үлесі анықталады.

Модульдік қағидаттарға сәйкес білім беру бағдарламасын және оқыту пәндерін өзге нұсқалық бөліктерден (міндетті оқыту үшін модельдер) және вариативті, яғни еңбек нарығының, жұмыс берушілердің және студенттердің қажеттілігін есепке алатын ауыспалы модульдерден құрау мақсатты болып табылады.

Сонымен бірге білім беру бағдарламасының оқу пәндері үш топқа бөлінеді:

А тобы - міндетті пәндер, олар қатаң берілген бірізділікпен оқытылады;

В тобы - міндетті пәндер, олар еркін бірізділікпен оқытылады;

С тобы таңдау бойынша пәндер, кез келген академиялық мерзімде оқытылады.

Модульдер мынадай түрлерге бөлінеді:

- 1) жалпы модульдер – мамандығымен, сондай-ақ әлеуметтік-этикалық, мәдени құзыреттілікпен (тұлғааралық, мәдениетаралық, азаматтық), экономикалық (кәсіпкерлік) және ұйымдастыру-басқару құзыреттілігіне тікелей байланысы жоқ жалпы білім беретін құзыреттіліктерді қалыптастыратын жалпы білім пәндері (бұдан әрі – ЖБП) және базалық пәндер (бұдан әрі – БП) кезеңдерінің пәндерін қамтиды;
- 2) мамандық модульдері – мамандықтың негізін құрайтын және нақты жалпы білім беру бағдарламасының, сондай-ақ жалпы құзыреттіліктердің (сын тұрғысынан ойлау, креативті, шығармашылық), белсенді өмірлік ұстаным, инновациялылық) шеңберінде жалпы кәсіптік және арнайы құзыреттіліктерді қалыптастыруға бағытталған БП және кәсіптік пәндер (бұдан әрі – ПП) кезеңдерінің пәндерін қамтиды;
- 3) біліктілік шеңберінен шығатын қосымша модульдер – мамандығына қатысы жоқ және қосымша құзыреттіліктерді (ақпараттық технологиялар, шетел тілдері және т.б.) қалыптастыруға бағытталған пәндер кезеңдерін қамтиды;
- 4) әрбір модуль бөлінісінде қалыптасатын құзыреттіліктерді, қазақстандық кредиттердегі және ECTS кредиттердегі көлемін, оқыту кезеңін, модуль компоненттерін (құрамдас модульдің (пәндер, практикалар және т.б.) коды және атауы), пәндер топтамасын (ДБП, БП, ПП), міндетті компонентке немесе таңдау бойынша компонентке тиістілігін, кредиттердің санын және әрбір құрамдас модульге қатысты бақылау формасы) көрсете отырып, модуль түрлерінің шеңберінде білім беру бағдарламасының мазмұны;
- 5) білім беру бағдарламасының модульдері бөлінісінде игерілген кредиттердің көлемін көрсететін жиынтық кестесі осы ереженің 4-қосымшасына сәйкес.

Оқу пәндеріне модуль құруда оның бағдарламасы білім алушылардың қажетті білім, іскерлік, дағды және құзыреттілік алуына бағытталған модульге (кіші модульдер, бөлімдер) құрылады.

Сонымен қатар, оқыту пәндерінің модульдік бағдарламасы білім алушылардың дәрісханалық пен өзіндік жұмысы ретінде оқытылады және оқытушыларды ақпараттық функциялардан босатады.

Модульдік оқу бағдарламасы мыналарды қамтиды:

- 1) оқу пәндерінің мақсаты мен міндеттерінің тізбесі;
- 2) білім алушылардың «түсу алдындағы» және пәндерді меңгергеннен кейінгі (пререквизиттер және постреквизиттер) дағдыларына (құзыреттілігіне) қойылатын талаптар;
- 3) пәндердің әрбір модуліне сипаттама (модульдік бірліктер тізбесі, яғни олардың қысқаша мазмұны, семинарлық және зертханалық, практикалық сабақтардың жоспарлары, студенттердің өзіндік жұмысының тақырыптары мен сұрақтары, оның ішінде оқытушының жетекшілігімен, тапсырманы орындау және тапсыру кестесі);
- 4) қысқаша ұйымдастыру-әдістемелік сипаттама (оқыту мен оқу жетістіктерін бақылаудың негізгі формалары мен әдістері, оқытушының талаптары, курстың саясаты мен рәсімі);
- 5) білім алушылардың оқу жетістіктері нәтижелерін бағалау жүйесі.

Білім бағдарламалары жалпы білім беру және қосымша құзыреттіліктер қалыптастыруға бағытталған өзіндік оқыту модульдерінен (кіші модульдер, бөлімдер, тақырыптар) тұратын пәнаралық модульдерді қамтиды. Бұл ретте мақсаттары бір болған жағдайда бірнеше пәндер бір модульге бірігуі мүмкін.

Модульдік тәртіппен жасалған оқу жоспары: ЖББП, БП, ПП кезеңдерінің пәндерінде қалыптасатын, жалпы мамандықтардан, қосымша және пәнаралық модульдерден, қосымша оқыту модульдерінен тұратын білім беру мазмұнының моделін көрсетеді және міндетті компонент пен таңдау бойынша компонент пәндерін қамтиды.

Модуль бойынша кредиттер алудың шарты әрбір компоненттегі жұмыстың барлық түрлерін орындау және қорытынды бақылау бойынша оң баға болып табылады.

Егер тұтас бір модуль бойынша қорытынды бақылаудан қанағаттанарлықсыз деген баға алған жағдайда, білім алушылардың оның жеке компоненттері – оқу пәндері бойынша оң бағасы, онда олар қайта есептеледі. Келесіде білім алушылар бұл пәнді оқымайды.

Оқыту нәтижелері қол жететін болуы және білім алушы модульді оқыту аяқталғаннан кейін көрсете білуі тиіс білімдер, қабілеттер мен дағдылар түрінде сипатталуы тиіс.

Модульдік білім беру бағдарламасы мазмұны тармағы білім алушының бүкіл оқыту кезеңіндегі жүктемесі туралы ақпараттың ең көп көлемін қамтитын үш кешенді кестені білдіреді. Оқу процесінің кестесі ЖОО оқытудың сабақтастығы мен кезектілігін, кәсіби тәжірибелер кезеңдерін, мамандықтың білім алушыларының оқу кезеңінің аяғына дейін әр жылы аттестаттауды және демалыс уақытын ескеріп, әзірленеді. ОПК деп барлық пайдаланылған таңбаланымдардың мағынасын ашу міндетті түрде ұсынылады. Уақыт бюджеті жөніндегі жиынтық деректер аптамен көрсетіледі.

Содан соң Білім беру картасының жиынтық деректері көрсетілген білім беру бағдарламасы модульдері аражігіндегі игерілген кредиттердің көлемін көрсететін жиынтық кесте келтіріледі. Кесте жүктеменің теориялық оқыту, тәжірибенің түрлері, МҚА секілді түрлері бойынша кредиттердің санын анықтайды, оқытылатын пәндердің саны мен семестрлерде меңгерілетін модульдердің саны туралы мәліметтерді ұсынады. Одан бөлек оқу сағаттарымен және ECTS кредиттерімен өлшенетін жүктеме шығарылады.

Білім беру бағдарламасының картасы мыналарды қамтуы тиіс:

1. Модульдің нөмірі.
2. Модульдің атауы.
3. Пәннің тобы.
4. Пәннің шифры.
5. Пәннің атауы.
6. Пәннің циклы.
7. МҚП немесе ТҚП пәнінің типі
8. Академиялық кезеңдер аражігінде білімдерді бақылау түрі, қорытынды бақылау нысандары, курс жұмысының болуы.
9. Мыналар арқылы көрсетілген пән көлемі:
 - 9.1 KZT қазақстандық кредиттері,
 - 9.2 ECTS кредиттері,
 - 9.3 пәнді оқуға қажетті сағаттардың жалпы көлемі,
 - 9.4 аудиториялық сағаттар (дәріс, зертхана, практикалық және семинар сабақтары сағаттары),
 - 9.5 аудиториядан тыс сағаттар – БОБӨЖ.

Білім беру бағдарламасы модульдік құрылудың негізінде әзірленеді, яғни оқу пәндері мен оқу жұмысының басқа түрлері оқытудың мақсаттары, міндеттері немесе нәтижелері, сондай-ақ негізгі құзіреттердің белгіленген жиынтығын иелену қағидаты бойынша модульдерге біріктірілген. Модульдер автономдық ұйымдық- әдістемелік құрамдастарға құрылымданады, олардың мазмұны мен көлемі дидактикалық мақсаттарға, білім алушылардың бейіндік және деңгейлік саралануға қарай түрленуі мүмкін.

Модуль – оқу жоспарының білім беру құрамдасы, ол оқытудың болжалды нәтижелерімен анықталған уақыт және мазмұн бойынша аяқталған. Модульдердің үйлесімі білім алушылардың белгілі бір санатын оқытуға (және өзіндік оқып-үйренуге) арналған қажетті нақты оқу материалын іріктеуде және жинақтауда және арнайы дидактикалық және кәсіби мақсаттарды іске асыруда икемділік пен еркіндіктің қажетті дәрежесін қамтамасыз етеді.

Мамандықтың білім беру бағдарламасын құрайтын модульдер мынадай түрлерге бөлінеді:

– өзіне міндетті құрамдастың пәндерін және білім алушыларды қоғамдық және әлеуметтік ғылымдар, коммуникативтік дағдылар бойынша дайындауды іске асыратын ЖПЦ және БП циклын таңдау жөніндегі құрамдасты қамтитын мамандықтың жалпы модульдері;

– міндетті құрамдастың пәндерінен және студенттің таңдаған білім беру траекториясына қарамастан оқып-үйренетін БП және БЦП циклдарын таңдау жөніндегі құрамдастан құралатын мамандықтың арқаулық модульдері;

– студенттің мамандану алу мақсатымен оқып-үйренетін БП және БЦП циклдарын таңдау жөніндегі құрамдастың пәндерінен құралатын мамандықтың модульдері;

– қосымша құзіреттерді қалыптастыруға бағытталған мамандыққа қатысты емес пәндерді қамтитын қосымша модульдер, өзіне Дене тәрбиесін, Әскери даярлықты және ОҚТ циклының пәндерін қамтиды.

Модульдерді қалыптастырғанда мына талаптарды сақтау қажет: модуль кем дегенде екі пәннен құралуы және көлемі 5 және одан да көп ҚР кредиті немесе 8 және одан көп ECTS кредиті болуы тиіс. Кәсіби тәжірибелердің барлық түрлері мен дипломдық жұмысты (магистрлік диссертацияны) қорғау модульдерге енгізілуі тиіс. Модульдің көлемі кәсіби дайындықтағы маңыздылықты және оған енетін құрамдастардың күрделілігін ескере отырып, анықталады.

Модульдердің пәндері үш топқа бөлінеді:

А тобы – белгілі бір кезектілікпен оқытылатын міндетті пәндер;

В тобы – студенттің ерікті түрде оқи алатын міндетті пәндері;

С тобы – кез келген академиялық кезеңде оқытылатын таңдау бойынша пәндер.

Олардың көлемі бүтін санды құрауы тиіс, әдетте, 3 және одан көп қазақстандық кредит, кейбір жағдайларда – 2 кредитке рұқсат етіледі.

Модуль білім беру бағдарламасының сабақтастығын қамтамасыз ететін бірнеше төркіндес, шектес пәндерден құралады.

Шектес пәндер модульдің пәнаралылығын қамтамасыз етеді және құзіреттердің кең спектрін қалыптастыруға бағытталған.

Егер модуль бірнеше пәндерді біріктіріп, оның бірі басқасының пререквизиті болып табылған жағдайда, онда зерделеу сабақтас, яғни түрлі семестрлерде болуы тиіс, мұндай модульдер «вертикалдық» деп аталады. Егер модуль құрамдас компоненттері басқа құрамдас компоненттердің пререквизиттері болып табылмайтын шектес пәндерден құралған жағдайда, онда пәндерді бір семестрде қабаттас зерделеу ықтимал, мұндай модульдер «горизонталдық» болып табылады.

Кәсіби тәжірибелер пререквизиттерге сәйкес модульдердің барлық түрлеріне енгізіледі.

Білім беру бағдарламаларының құрылымында білім беру деңгейіне қарай қызметтің әралуан түрлері қарастырылуы тиіс:

бакалавриатта: оқу жұмысы (дәрістер, семинарлар, зертханалық, СӨЖ, ОББӨЖ, курстық жұмыстар (жобалар), ауызша таныстырылымдар және т.т.); кәсіби тәжірибелерді өткізу, қорытынды аттестаттау (мамандық бойынша мемлекеттік емтиханды (емтихандарды) тапсыру, дипломдық жұмысты қорғау); магистратурада: оқу жұмысы, ғылыми-зерттеу жұмысы (МҒЗЖ)– болмаса эксперименталдық-зерттеу жұмысы (МЭЗЖ), тәжірибе (оқыту мерзіміне қарай: педагогикалық, зерттеу, өндірістік), қорытынды аттестаттау (мамандық бойынша кешенді емтихан тапсыру, магистрлік диссертация қорғау).

Модульдің әр құрамдасының дене тәрбиесінен, тілдерден басқасы бір қайталанбайтын атауы болуы тиіс. Модульдің құрамдасы бір академиялық кезеңде оқытылады.

МББ әзірлеген кезде мыналарға рұқсат етіледі:

пәндерді зерделеуді кәсіби оқу бағдарламасын меңгеру логикасын– бұзбай, бір семестрден екіншісіне ауыстыру; қосымша оқыту түрлері есебінен міндетті құрамдастың пәндері– көлемін ұлғайту.

ББ-дағы міндетті құрамдастың пәндерінің қисынды сабақтастығы типтік оқу жоспарына және ЖОО-ларға кәсіби оқу бағдарламасын меңгеру логикасын бұзбай ұсынылған пәндерді зерделеуді бір семестрден екіншісіне өздігінен ауыстыру мүмкіндігіне сәйкес құралады. Пре және постреквизиттер жүйесі оқыту траекториясын мұқият ойланбай

қалыптастыру мүмкіндігін болдырмайды және бүкіл оқыту кезеңі бойына жүктеменің біркелкілігін үйлестіруге мүмкіндік береді.

Курстық жұмыстар (жобалар) мен ағымдағы (шекті) бақылау модульдің құрамдастары бойынша оқу жұмысының түрі ретінде қарастырылады және оны зерделеуге бөлінген еңбек сыйымдылығын шегінде орындалады.

МББ-да әріптік-сандық әліпбиді пайдаланып, пәндерге тиісті қаріпті тағайындауды қарастыратын пәндерді кодтаудың бірыңғай жүйесі қолданылады. Әріптік бөлігі латын әліпбиінің әріптерімен, сандық бөлігі – араб сандарымен ұсынылған. Шифрлар жоғары және жоғары білімнен кейін білім берудің оқу пәндерін кодтау жүйесіне сәйкес тағайындалады. Пәннің шифры автоматты түрде ХГТУ-дың ОПБАЖ-нда қалыптастырылады.

Модульдердің атауы мен нөмірі былайша тағайындалады: - барлық қалған модульдерге модульдің атауы мен нөмірін кафедралар меңгерушілері тағайындайды. Модульдің нөмірі модуль түрінің алғашқы әріптерінен, рет нөмірінен құралады, модульдердің ретін кафедралар өз бетінше белгілейді. МББ-лар факультеттің, университеттің ішінде дайындық бағыты тобы бойынша бірдейлендірілуі тиіс. МББ бірдейлендіру де оқу корпустарының географиялық орналасуын және ЖЦП және ішінара БП циклдары бойынша оқу топтарының ықтимал санын ескеруі тиіс. Бірдейлендіру жөніндегі негізгі талаптарды оқу-әдістемелік басқарма белгілейді. Бұл ретте бірдейлендіру тұтастай алғанда университет деңгейіндегі ЖЦП циклы, БП циклы бойынша дайындық бағыты мен мамандықтар топтары бойынша, БЦП циклы бойынша мамандықтар топтары бойынша жүргізіледі.

Бакалаврды даярлау жөніндегі білім беру процесінің аяқталғандығының негізгі критерийі студенттің теориялық оқытудың кем дегенде 129 кредитін (оқу мерзімі 4 жыл), сондай-ақ кем дегенде 6 тәжірибе 6 кредитін, дипломдық жұмысты (жобаны) жазуға және қорғауға кем дегенде 2 кредитін және мамандық бойынша мемлекеттік емтиханды дайындауға және тапсыруға кем дегенде 1 кредитін меңгеруі болып табылады.

Техникалық және кәсіптік (орта кәсіптік), орта білімнен кейін немесе жоғары білімі бар тұлғалар үшін ЖОО-дағы оқу процесі алдыңғы білім деңгейінің игерілген пәндерді ескеріп, оқу мерзімі жеделдетілген қысқартылған білім беру бағдарламалары бойынша ұйымдастырылады. Жоғары білім арқауындағы білім беру бағдарламалары тек кәсіби даярлықты ғана қарастырылады және арқаулық және бейіндеуші пәндердің циклдарын, оқытудың қосымша түрлері мен аралық және қорытынды аттестаттауды қамтиды.

5B042100 «Дизайн» мамандығының ерекшелігін ескере отырып, білім беру процесі аяқталғандығының негізгі критерийі студенттің теориялық оқудың 161 кредитін меңгеруі болып табылады (оқу мерзімі 5 жыл).

Теориялық білімдер мен кәсіби құзіреттерді бекіту және тереңдету, сондай-ақ өз бетінше кәсіби қызмет тәжірибесін алу кәсіби тәжірибеден өтпей мүмкін болмайды. Тәжірибенің мақсаты білім алушылардың кәсіби қызметтің барлық түрлерін кешенді меңгеруі, жалпы және кәсіби құзіреттерді қалыптастыру, сондай-ақ мамандық бойынша қажетті қабілеттер мен тәжірибеге ие болуы болып табылады. Тәжірибенің барлық түрлерін өткізуді «ХГТУ» университеті тәжірибе базаларымен жасалған шарттар негізінде ұйымдастырады. Білімалушыларды оқытудың әртүрлі кезеңдеріндегі тәжірибенің мақсаттары мен міндеттері бірінен бірі ерекшеленеді, алайда олар оқытудың басқа түрлерімен және әдістерімен органикалық тұрғыда өзара байланысты. Тәжірибе өзі теориялық білімдерді бекітуге арналған пәндермен бірге оқу модуліне енгізілген. Бакалавриаттың барлық мамандықтары үшін көлемі кем дегенде 2 кредиттік оқу тәжірибесі, сондай-ақ жалпы көлемі кем дегенде 4 кредиттік педагогикалық және/немесе өндірістік тәжірибе жоспарланады.

Күндізгі және кешкі оқыту түрлерінің бітіруші курсына оқу жылы теориялық оқытудың бір академиялық кезеңінен, сондай-ақ диплом алдындағы тәжірибеден өтуден және ҚМА-дан құралады.

Дипломдық жұмысты (магистрлік диссертацияны) жазу және қорғау мамандықтың аяқтаушы модульдерінің біріне енгізіледі.

1.3 МАГИСТРАТУРА БОЙЫНША МОДУЛЬДІК БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ӘЗІРЛЕУГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

Магистратураның бағдарламалары бойынша Модульдік білім беру бағдарламалары сондай-ақ бакалавриаттағы секілді магистратураның МЖМБС, кафедралар әзірлеген мамандықтар ТОЖ және ЭПК талаптары негізінде модульдік қағидат бойынша әзірленеді.

Магистратура мамандықтары бойынша МББ білім беру бағдарламасының мазмұнына және ғылыми және педагогикалық магистратураның және алдыңғы даярлықты ескеріп, бейіндік магистратураның бағдарламалары бойынша оқыту мерзімдеріне қарай әзірленеді.

МББ әзірлегенде тәжірибелердің ұзақтығын ескеру қажет.

Ғылыми және педагогикалық магистратура үшін (оқу мерзімі 2 жыл) 1 кредит мынаған тең:

- педагогикалық тәжірибе үшін – 30 сағат, немесе 1 апта;
- зерттеу тәжірибесі үшін – 120 сағат, немесе 4 апта;
- магистранттың ғылыми-зерттеу жұмысы үшін – 120 сағат, немесе 2,5 апта;

Бейіндік магистратура үшін (оқу мерзімі 1 немесе 1,5 жыл) 1 кредит мынаған тең: - өндірістік тәжірибе үшін – 75 сағат, немесе 2,5 апта;

- магистранттың эксперименталдық-зерттеу жұмысы үшін – 120 сағат, немесе 2,5 апта.

1.4 МОДУЛЬДІК БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН БЕКІТУ ТӘРТІБІ

МББ әзірлеушілері кафедралар болып табылады. МББ әр мамандыққа бекітілген құрылымға және кестелердің нысандарына сай екі тілде (мемлекеттік және орыс) бөлек әзірленеді.

ОӘБ МББ-ның тиісті білім беру деңгейінің ҚР МЖМБС талаптарына сәйкестігін тексереді, факультет және тұтастай алғанда университет аясында білім беру бағдарламаларын бірдейлендіруге, оқу процесін ұйымдастыру, сондай-ақ құзіреттерді қамтамасыз ету тұрғысынан әзірленген жоспарлардың оңтайлылығына талдау жүргізеді. ҚР МЖМБС сол немесе басқа талаптарын, бірдейлендіруді және құзіреттерді орындамау анықталғанда МББ-лар түзету үшін кафедраларға қайтарылады.

Университет жыл сайын МББ өзектендіруді (ғылымның, техниканың, мәдениеттің, экономиканың, технологиялардың және әлеуметтік саланың дамуы ескерілген пәннің құрамы бөлігінде) жүргізеді. МББ-дағы өзгерістер де ҚР БҒМ ұсынымдары негізінде енгізілуі мүмкін. МББ-ға өзгерістер енгізгенде кафедралар тек МББ-ның вариативтік бөлігін (траекториясын) ғана өзгертуге құқылы.

Бекітер алдында Модульдік білім беру бағдарламасы жұмыс берушінің қорытындылауымен бірге университеттің ОӘБ, ғылыми кеңесінің отырысында қаралады.

Жаңадан қабылданған МББ бойынша оқыту 1 курстан басталады. Қалған курстардың студенттерін/магистранттарын оқыту бұрын бекітілген МББ бойынша жүргізіледі. Бекітілген МББ студентті мамандық бойынша оқытудың бүкіл мерзімі бойына өзгеріссіз қолданылатын ЖОО ішіндегі негізгі нормативтік құжат болып табылады.

Кафедра жыл сайын жаңа оқу жылына жетілдірілген МББ қалыптастыру үшін ЭПК талдайды және қажет болған жағдайда толықтырады, бұл ретте білім беру бағдарламаларының ерекшелігіне қарай модульдердің сипаттамасына толықтырулар енгізуге рұқсат етіледі.

Басып шығарылған, кафедралар меңгерушілерімен келісілген және қолдары қойылған МББ-лар ағымдағы оқу жылының аяғында маусым айының соңынан кешіктірілмей университеттің Ғылыми кеңесінің қарауына енгізіледі және ректор бекітеді. Бакалавриат және магистратура мамандықтары үшін модульдік білім беру бағдарламасы үш данамен әзірленеді, олардың біреуі Оқу- әдістемелік жұмыстар және инновациялық технологиялар

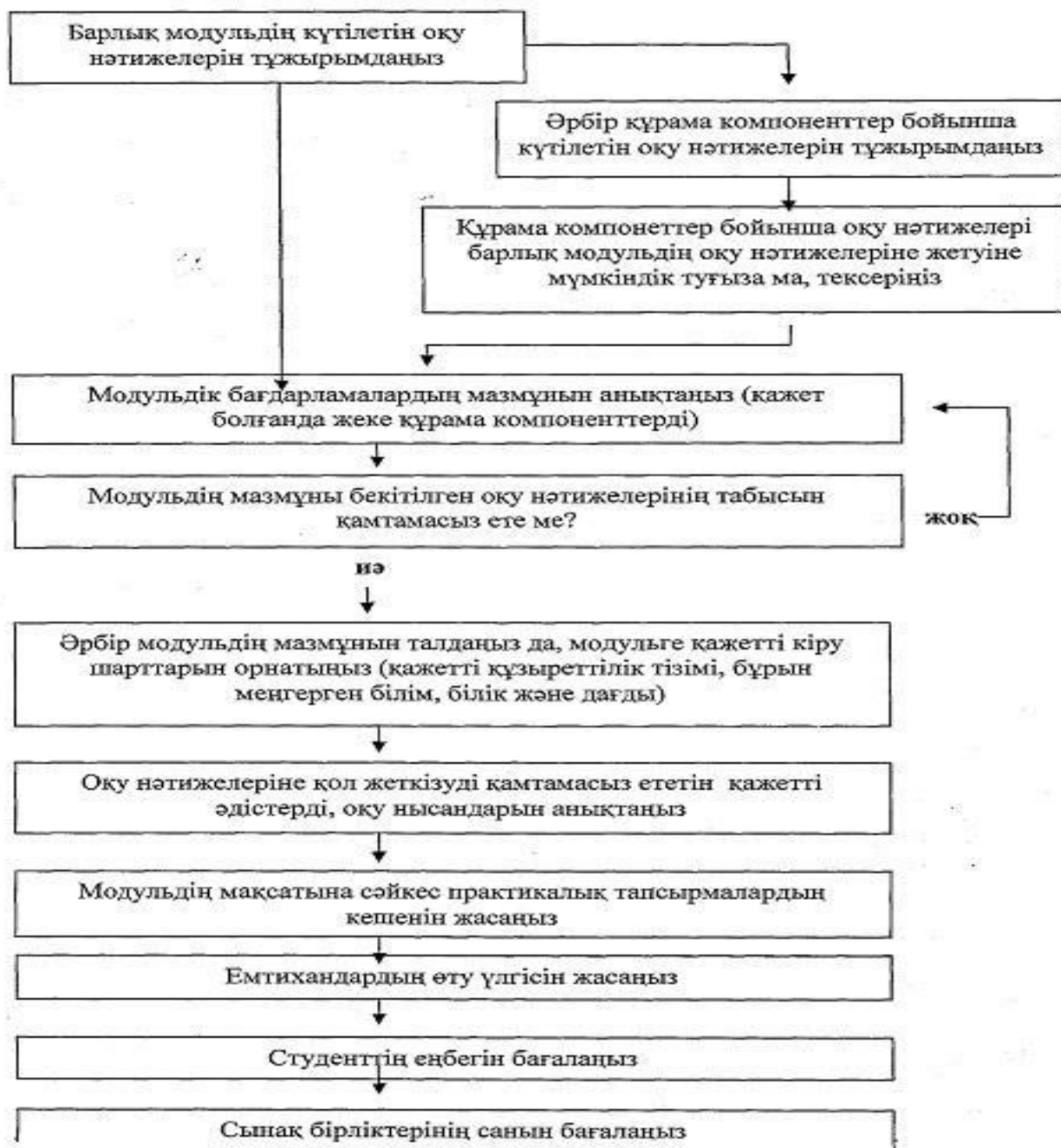
бөлімінде, екіншісі кафедрада, үшіншісі офис-Тіркеушінің кеңсесінде сақталады, көшірмелері білім алушының сұранысы бойынша ұсыну үшін СҚҚО-қа жолданады.

Модульдік білім беру бағдарламасы университеттің Ғылыми кеңесінде қаралып, бекітілгеннен кейін Ғылыми кеңестің отырысы өткізілген күні қойылып, ректордың (немесе уәкілетті тұлғаның) қолымен және Оқу-әдістемелік жұмыстар және инновациялық технологиялар бөлімінің мөрімен куәландырылады.

Студенттердің қажеттіктерін есепке алу, оқу процесіне және білім беру бағдарламаларының сапасына қанағаттанғандық туралы кері байланыс алуды жылына 1 мәрте жүргізу қажет.

Жұмыс берушілердің бітірушілердің білімдері деңгейіне қанағаттанғандығын анықтау мақсатында, кафедралар сауал салу әдісін пайдаланып, жұмыс берушілерге сауалнама өткізеді. Сауалнама нәтижелері талданады және әрі қарай білім беру бағдарламаларын әзірлеу кезінде қолданылады.

Модульдік білім беру бағдарламасын қалыптастыру

МОДУЛЬДІ СИПАТТАУҒА АРНАЛҒАН ФОРМУЛЯР

Модульдің атауы және шифр	
Модульге жауапты	
Модуль түрі	
Модуль дәрежесі	
Аптадағы сағат саны	
Кредит саны	
Оқу үлгісі	
Семестр	
Оқытындар саны	
Модуль пререквизиті	
Модуль постреквизиті	
Модуль мазмұны	
Оқу нәтижелері	
Қорытынды бақылау үлгісі	
Кредиттерді алу шарты	
Модуль ұзақтығы	
Әдебиет	
Жанартылған мәзімі	

Құзіреттілік пен білім беру қорытындыларының ара қатынасы

Кесте-1

Оқу нәтижелерін (бітіруші білуі тиіс)	
H1	
H2	
H2	

Модульдер мен білім беру қорытындыларының ара қатынасы

Кесте-2

Модуль атауы	H1	H2	H3	H4	H5	H5	H6	H7	...
	●								
		◐							
			◑						
				◒					

Шартты белгілері:

1. пәннің мәні болып табылады ●;
2. пәннің негізгі сұрағы болып табылады ◐;
3. тереңдетіледі ◑;
4. қарастырады ◒.

Оқыту бағдарламасының құрылымы

Модуль атауы	Қалыптастырушы компетенции	Кредит KZ	Кредит ECTS	Оқу кезеңі	Модуль компоненттері		Пән циклі	Компонент	Қортыныды бақылау
					код	атауы			
Общие модули									
Мамандық модулі 1траектория:									
Мамандық модулі 2траектория:									

Қосымша-5

Білім беру бағдарламасының модульдері бөлінімінде игерілген кредиттердің көлемін көрсететін жиынтық кестесі

Оқыту курсы	Семестр	Меңгерілген модуль саны	Оқытылатын пәндер саны				KZ кредиттер саны						Барлық сағаты	ECTS	саны	
			МК		ТК		Теориялық оқыту	Оқу практикасы	Өндірістік практика	Педагогикалық практика	Аттестация қорытындысы	барлығы			емтихан	сынақ
1	1															
	2															
2	3															
	4															
3	5															
	6															
4	7															
	8															
Барлығы																

